

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 18. junija 1903.

Štev. 25.

Krvav dogodek v Belemgradu.

Kralj Aleksander, kraljica Draga in drugi umorjeni!

Grozna poročila iz Belegrada, glavnega mesta Srbije, so minuli četrtek, 11. junija, pretresla ves svet. Častniki tamošnje posadke so po noči umorili kralja, njegovo soprogo, sorodnike in več vojakov. O groznem dogodku se poroča:

Srbski kralj Aleksander in kraljica Draga sta umorjena ter srbskim kraljem proglašen Peter Karadjordjević. V noči od srede na četrtek okrog 1. ure je vlomil kraljev adjutant, podpolkovnik Naumović s podpolkovnikom Mišićem v kraljevo spalnico in zahteval od kralja, da se odreče prestolu. Aleksander je pograbil revolver in ustrelil Naumovića. Listino, katero naj bi bil podpisal, je zmučkal in vrgel na tla. Podpolkovnik Mišić je pobral listino in jo zopet ponudil kralju, da bi jo podpisal. Medtem je prišlo še več častnikov v sobo in kralj je izpoznal, kaj nameravajo, in pobegnil s kraljico. Častniki so hiteli za njima, in oba ustrelili. Kralja je ustrelil major Lazarović. Okrog 2. ure sta prišla v kraljevi dvor brata kraljice Drage, Nikodem in Nikola Lunjevica, katera so oba ustrelili. Ministerskega predsednika Markovića, notranjega ministra Todorovića in vojnega ministra Pavlovića so ustrelili v njihovih stanovanjih. Vojaštvo je zasedlo ulice, pred kraljev dvor so pripeljali topove. Častniki so začeli klicati: „Živio Peter Karadjordjević“. Podpolkovnik Nikolić je hotel priti z 8. pešpolkom kralju na pomoč, ali ustavil ga je drug vojaški oddelek. Nastal je boj, v katerem sta bila oba zapovedujoča častnika ubita.

Druga brzojavka pripoveduje, da je 6. pešpolk obkolil kraljevo palačo. Skozi odprta okna so vrgli dinamične patrone v palačo. Ko so se razletele, je vdrlo vojaštvo v palačo in pomorilo vse, kar se jim je zoperstavilo. Mrtvih je baje nad 200 ljudi. Vrata v kraljevo spalnico so baje razstrelili z dinamičnimi patronami, pri čemur je bil ubit podpolkovnik Naumović. Zarotnikom se je ustavil ordonančni častnik Milković in generalni pobočnik Lazar Petrović, katera so ustrelili. Kralj je medtem ves čas klical skozi okno na pomoč. Ko je videl, da mora umreti, je objel kraljico in tako so ju zarotniki ustrelili. Trupli umorjenega kralja in kraljice

so hranili v kraljevem dvoru. Na ljudstvo se je izdala proklamacija, katero je podpisalo osem ministrov in v kateri se javlja, da se je sestavila začasna vlada, ki je ostala na krmilu do sestanka narodne skupščine, katera se je zbrala dne 15. t. m. in izvolila za novega kralja enoglasno Petra Karadjordjevića.

Vest o umoru kralja se je hitro razširila. Vojaštvo jo je sprejelo z navdušenjem. Ustavil se je le polkovnik Nikolić, katerega so pa takoj ustrelili. Ljudstvu je naznanil dogodka v kraljevi palači podpolkovnik Gruić, ki je z vojaškim spremstvom jahal po mestu. Ljudstvo je sprejelo vest z vzkliki „živio Karadjordjević“. Po deželi se mir ni motil. Nesrečna vlada zadnjih let, zlasti pa poroka z Drago Mašin, katere ljudstvo ni maralo, vse to je privedlo do tako žalostnega konca dinastije Obrenovićeve.

Dopisi.

Beljak. (Nemška pevska slavnost in nemškutarji.) Binkoštno praznike se je vršila slavnost zveze nemških pevcev. Petje je umetnost, katera se je svoječasno gojila bolj nepolitično. Ali zdaj se nahaja svet v času napredka in ta napredek je prelevil tudi umetnost petja v politično propagando. V tem znamenju se je vršila tudi pevska slavnost v Beljaku. Listi so že naprej pozivljali prebivalstvo, naj kliče v pozdrav pevcem krepak „heil“. Proti temu nimamo kaj omeniti, v kolikor zadane nemške pevce in nemške sodelovalce. Slavnost se je vršila splošno v dobrem redu in so dali udeleženci slavnosti, kakor občinstvo, svojemu slavnostnemu čutu duška z „heil“-klici. Nič nimamo proti temu; a da bi le koroški Slovenci imeli mir pred nemškim nasilstvom — na svoji domači, slovenski zemlji, ko kličemo mi „živio“ in bi ne bili pri vsaki priložnosti nadlegovani z nemškutarjskim „heil“. — Slavnostni spreved je bil na binkoštno nedeljo predpoludne, katerega se je udeležilo 1400 pevcev in kakih 200 drugih oseb. Popoludne se je vršil slavnostni koncert v nalašč za to napravljene lopi, zvečer pa so imeli pevsko veselico. Občinstvo je bilo s proizvajanjem pesmij posameznih društev zadovoljno in se je sosebnost pri manjših društvih kazal nek napredek. — Zdjaj pa oglejmo si ta pevska društva malo bolj natanjko. Kakor

ima nemški narod na Koroškem največji upor na političnem polju v nemško mislečih Slovencih, tako je zastopano slovensko pokoljenje — to so nemškutarji — tudi pri nemških pevskih društvih. Zastopana so bila taka društva: Spodnji Dravograd, Pliberk, Prevalje, Železna Kapla, Borovlje in Podkloster. In čudno! Govori se tukaj občno, da so izmed vseh pevskih društev najlepše zapeli pevci iz Borovelj, in to so gotovo večinoma — Slovenci! Tužna nam majka! Čudno je postajalo človeku pri srcu, ko si gledal poturice slovenskega naroda v slavnostnem sprevedu in slišal jih peti nemške pesmi nemškemu občinstvu in klicati „heil“. Kako podivjano mora biti vendar tako nemškutarjsko srce, da zasramuje javno svoj jezik in svojo slovensko mater. Pri mnogih se je razločeval klic „hajl“ od nemškega „heil“. — V soboto, na večer pozdrava, pozdravil je pevce slavnostni govornik, načelnik moškega zbora beljaškega, dr. Aichelberg — slovenskega pokoljenja — ki je omenjal med drugim stare junaške Nemce. Kje bi bili neki Nemci danes na Koroškem, da bi ne bilo Hrvatov in Slovencev! Kdo je odbijal neki podivjanega Turka? Od župana Scholz-a so bili pevci pozdravljeni na trgu „Hans Gasser“. Omenjal je posebno nemški značaj mesta. Res, ta značaj so kaj umetno pokazali s frankfurtarici. V pevski lopi pozdravil jih je poslanec Ghon, — njega oče je bil iz Primorskega — in je poudarjal, da je treba Nemcem združiti se tesneje in k temu pripomaga mnogo nemška pesem. „To je treba tembolj, ker drugi narod, kateri se udaja svojim čutom in svojemu mišljenju brezbrzdano, glasno poje svoje narodne pesmi, katere kličejo k družitvi in samostojnosti, in da se otrese Nemcev.“ (Bolje bi bilo rečeno: nemškega jarma.) Tako Ghon o Slovincih. No, res krasno bi bilo, ko bi Slovenci smeli brezskrbno peti svoje pesmi; tako nam pa mašijo usta še pri govoru, kaj še-le pri petju. Nasprotno pa se Nemeč prav oholo šopiri, upije in poje po slovenskih krajih, brez da bi ga kdo oviral. Sosebno so pozdravili in klicali „heil“ Ljubljancem in se je prof. Binder zahvalil za prijazen pozdrav in izrazil svoje veselje nad tem, da morejo ljubljanski nemški pevci zopet enkrat prosto dihati pod nemško zastavo, češ, da jim je doma zabranjeno napravljati nemške narodne veselice, kjer bi mogli dati duška svojemu nemško-narodnemu čutu, in se morajo skri-

PODLISTEK.

Akademija slovenskih bogoslovcev v Celovcu — 1848 do 1903.

(Govoril pri slavnostni akademiji dne 4. junija t. l. čast. g. Fr. Ks. Cukala.)

(Konec.)

Ali samo društvo ni zadostovalo mladim in gorečim društvnikom; ustanovili so tudi svoj list, imenovan sprva „Veneč“, pozneje „Lipa“, sedaj pa „Bratoljub“. Ta list, ki so ga bogoslovci lastnoročno spisovali, je postal kmalu sredotočeje „Slovenskega društva“, okrog katerega so se zbirali, ognjišče, ob katerem so se ogrevali, vrtec, v kojega so vsajali prve cvetove domorodnih cvetic, vrelec, iz kojega so zajemali navdušenje za „vero, cesarja in narodnost“. Skraja je bil ta list veren in odkrit zagovornik ilirske ideje ter se potegoval z vso odločnostjo za celokupnost vseh slovenskih vej in debel, seveda samo na — literarnem (pismenem) polju; pozneje je pa te nazore zamenil in postal prav znanstven in leposloven mesečnik. In še danes so ti listi veren tolmač delovanja in stremljenja tačasnih bogoslovcev. V njih srečujemo moške, ki že dolgo stojé ob cilju svojega delovanja in z nekim zadostilnim ponosom gledajo nazaj na dneve svojega prvega društvenega delovanja. Jaz omenim le nekatere: svetnik Ivan Krušič v Celju, stolni župnik Jakob Bohine v Mariboru, prošt Flek v Ptujju, opat Ogradi v Celju, duh. svetovalec Koren v Žalcu in še mnogo mnogo drugih . . .

Mnogo ali večino izmed njih pa pokriva že črna odeja. Ali o teh lahko rečemo „Non omnis moriar“, ker spomin na nje živi, bedi v le-teh listih. Tukaj se moramo pred vsem spominjati rano umrlega lirika Simona Jenka. Preživel je eno leto v le-tem bogoslovju in ovekovečil svoje ime z različnimi spisi v poeziji in prozi, katerih vrednost že radi tega raste, ker jih je pisal Jenko lastnoročno.

Tako je cvetelo društveno delo do leta 1859. To leto pa zadane „Slovensko društvo“ občutljiv udarec. Nezabni vladika Slomšek ustanovi namreč imenovanega leta lastno bogoslovno fakulteto v Mariboru in odpokliče tja deloma lavantinske bogoslovce. Tako se je številno narodnih borilcev skrčilo, ali omagalo, opešalo ni! ne, s podvojenim veseljem je polagal od sedaj vsak društvnik svoj obol na društveni altar, s podvojeno vnetostjo so se lotili vsi društvenega dela, in kakor nekaj rimske Vestalke večni ogenj, so čuvali ogenj in tradicije izza leta 1848.

Zapisnik „Slovenskega društva“ še danes kaže njih zgovorno in vspešno delavnost. Ni bilo redkokrat, da je to „Slov. društvo“ v zvezi z drugimi društvi stopilo v javnost, da odpre ljudstvu oči. Prirejale so se besede, zabave in bogoslovci niso manjkali nikdar.

Vrhutega se je vsako leto po njihovem prizadevanju slavil praznik solunskih bratov sv. Cirila in Metoda. Pri takih prilikah se je igralo, govorilo, pelo, sviralo, kratko: storilo se je vse, da se vžge in vzdrži ogenj narodne gorečnosti.

Da se spozna natančneje duh, ki je prevejal te besede, dovolite, velečastiti in velecenjeni gostje, da prečitam program in besede izza l. 1869.

„Zjutraj sv. maša z blagoslovom; peli so bogoslovci slovensko Miklošičevo mašo. Popoludne beseda. Začetek ob 1/4. uri. Vspored: 1. Slava sv. Cirilu in Metodu (pesem). 2. Nagovor; govori g. A. Kesnar. 3. Hlahol (pesem). 4. »Župan«, Vilharjeva igra v II. delih; med I. in II. delom se je pelo. 5. Mornar (pesem). 6. Vodniku (pesem). 7. Staroslovenski govor, govoril Jože Sommer. 8. »Kako je Jure zaklad kopal« (igra). Osebe: Marko: g. Primožič. Juri: g. Isop. 9. Hrast (pesem). 10. Cerkvica (pesem). 11. Stari učenik (igra s petjem). Osebe: učitelj: g. Peterman; učenca g. Isop in Vidovic. 12. Triglav (pesem). Šim. Bauer m. p., knjigovnik.

To je bil torej duh, ki je plaval v tem društvu; kaj čuda, da so izšli iz tega društva možje, ki so še dandanes ponos „Slov. društva, ponos cele škofije. Dovolite veleč. in velec. gospoda samo par imen: član tega društva je bil stolni prošt Lamb. Einspieler, je bil študijski ravnatelj dr. Sommer, je bil kancelar Vidovic, je bil prošt Vavtizar, prošt Isopp, prošt Wieser, dekan in mestni župnik Angerer, in še cela vrsta mož, ki zavzemajo danes odlična mesta v krški škofiji.

Vse to je pa trajalo le do leta 1874. To leto je pa „slanca pala“ na „Slov. društvo“ in je zamorila za celih 14 let. Od tega leta naprej pa do leta 1888. prenehajo namreč vsi društveni zapiski, ki bi nam kaj poročali o delovanju društva. Toda ustna sporočila nam zatrjujejo, da tudi v tej dobi brezplodnosti in mučne tišine na narodnem polju ni zamrla slovenska beseda v le-teh zidinah. Gojil se je jezik slovenski, če tudi ne v oni meri, kakor poprej. Okoli leta 1880. so pa slovenski bogoslovci

vati med štirimi zidovi. Javno pozdraviti tujega gosta jim ni mogoče. K večjemu dá se napraviti kaka národna veselica še v Kočevju. Poudarjal je, da ravno nemška društva so še opora in trdnjava, da slovenski življenci ne preplavi Ljubljane. Smejal bi se človek tej otožnosti! Nemci imajo vendar v slovenski metropoli svoj kazino, na razpolago jim je gledališče, imajo slovensko-nemške ulične napise in drugo, in gibljejo se čisto svobodno. Vendar pa tarnajo, da so tam vklenjeni v slovenskih sponah! Kaj pa naj rečemo mi na Koroškem, ki nas Nemci preganjajo že po naših slovenskih vaseh, kaj še le v mestih. No, res srečne so se morali čutiti ljubljanski Nemci, saj so nehoté morali misliti, da so v blaženem — „rajhu“. Frankfurtarice so jim vihrale celo pot, da celo na stolpu mestne cerkve, katera je last občine. Deželne barve je bilo videti le malo, cesarske pa skoraj nič. V pevski lopi je bilo med kakimi 100 zastavicami — 2 cesarski in kakih 20 deželnih, vse druge so bile vsenemške. Mnogoteri je mislil, da se nahaja v glavnem mestu vsenemštva. Na par hišah trgovcev — rojenih Slovencev — so vihrale frankfurtarice in beljaške poturice so možato korakale v spredu. Značajno za Nemce pa je bilo, da so to pot zgubili svoje simpatije in navdušenje za Bure. Nek gostilničar je razobesil pri svojem vrtu dve burski zastavi. Ker pa so zastopane zraven zelene, tudi slovenske barve, akoravno ne po redu, Nemci tega kar niso mogli gledati in je moral gostilničar djati nemško ljubezen do bratov Burov pod streho. Ali se more potem takim ljudem kaj zaupati, ki še svoje brate Bure zatajé? — Najbolj pri vsem so se odlikovali seveda uradniki, saj je nemškim uradnikom dovoljeno vse. Neki doktorček-uradnik je hudo kričal v pevski lopi, ko se je pela pesem „Wacht am Rhein“: Klobuke dol, vstanite! Ko bi kaj takega storil slovenski uradnik, pride hitro v preiskavo. Saj imenujejo Slovence že zaradi tega agitatorje, ker ne zatajé svoje slovenske národnosti. Ako pa so nemškutarji in se plazijo pred Nemci po trebuhu, pa je vse dobro. — Čudno se je nam zdelo, da to pot Italijan g. Skarpa ni imel razobešene nobene zastave. Ali ga je zadrževal národni italijanski čut, ali pa morda — kaj drugega. Bolj mehki v národnem čutu so Slovenci — toda molčimo.

Sv. Višarje. (Obisk. — Vreme. — Procesije.) Zadnji teden smo imeli čast, med drugimi sprejeti veleč. g. Janeza M. Solnce, župnika v St. Pavlu, Minesota v Ameriki. Omenjeni gost je kranjski rojak iz Smednika na Gorenjskem. Žal, da je bilo ravno slabo vreme. Pri gosti megli in dežju ni mogel tuji gost uživati nikakoršnega razgleda. Deža je padlo dné 3. in 4. t. m. 87 cm³, toplote je bilo komaj + 5 po C. Zanimal se je omenjeni gost tudi za slovensko planinsko društvo in podaril za zidanje slov. plan. kočé v Zajezerah svoj prispevek. — Zelo ugodno vreme vabi letos vedno večje število Marijinih častilcev. Tako je bila zgornještajerska procesija letos razmerno precej številna: štela je nad 400 udeležencev. Dné 3. t. m. prihitala je semkaj jeseniška Marijina družba pod vodstvom dveh domačih čč. gg. duhovnikov. Teh je bilo nad 60 in odlikovali so se posebno s svojim prekrasnim petjem. Najmanj udeležencev je štela procesija iz graške okolice; bilo jih je komaj 33. V soboto dné 6. t. m. pa so nas iznenadili

moralni dejanski pokusiti ves pelin, ki se skriva v besedah Gregorčičevega „Hajduka“:

„Umreti, bratje, težko ni,
Pustiti nade, to boli!“

Vse visoko leteče nade, vsi zlati sklepi izza leta 1848., koristiti ljudstvu, so se poizgubili; postali so neizvedljivi! Nad „Slovenskim društvom“ pa je razvil angelj smrti svoje svinčeno-težke smrtne peroti. Grobna tišina je zavladala v celovškem bogoslovju . . .

Da se pa zamore, velecenjeni zbor, ta žalostni pojav v „Slov. društvu“ po pravici soditi, moram zatrditi, da se je godilo to v onih letih, ko je tvoril po en bogoslovec en letnik, vsi štirje letniki pa so imeli skupaj po 7, 8, 10, slušatelj. In take razmere, veleč. gostje, družbenemu življenju niso najugodnejše!

Leta 1886. pa se zavzame tačasni špiritual, č. g. Lutman, znova za tradicije slovenskega društva, in stori vse, da obudi staro društvo k življenju. Toda usoda mu ni dodelila veselja, videti na lastne oči uspeh svojega prizadevanja. Ali iskra, katero je zapalil, je tlela in tlela; ni se dala več udušiti. Misel Lutmanova je zaživela v srcih njegovih duševnih otrok, in ti so trkali, prosili, molodovali pri vodstvu, dokler se jim ni odprlo. In na razvalinah „Slov. društva“ je vzbrstelo leta 1888. novo društvo, je zaklila „Slovenska akademija“, društvo z istimi cilji, z istim smotrom, kakor „Slov. društvo“, isto dete z drugim imenom. Zatorej se je tudi z velikimi črkami zapisalo v društveni dnevnik: „Academia slovenica rediviva“ „Slovenska akademija oživljena“. Torej samo spala je in se zopet vzbudila, ko jo je poklical mož, ki ga

Kranjci iz Škofje Loke in Poljan s svojim velikim številom; šteli smo jih okoli 500, ki so nas naslednji dan zjutraj zopet zapustili. Velik utis napravijo zlasti slovenski romarji na človeka s svojo pobožnostjo, s svojim lepim zadržanjem in krasnim prepevanjem Marijinih pesmij; kako jih božja pot presune, kažejo njih solze pri vsprejemih, pridigah in odslavljalnih nagovorih. Dné 8. t. m. zjutraj je zopet zapadel sneg po gori.

Železna Kapla. (Letoviščarjem.) Naš prijazni trg z divje-romantično okolico ima prijetno-dišeče zdravilne loge, vsakovrstna šetališča. Zato prihaja vsako leto v večjo veljavo pri ljubega počitka in zdatne okrepčave iskajočih letoviščarjih. Zdad ko železni konj dirja dvakrat na dan semkaj in nazaj v Sinčovas, je pričakovati, da se bo število obiskovalcev znatno pomnožilo. Zato se tudi marsikateri tržan ni ustrašil obilnih stroškov, da bi svoj dom okrasil in tako došlim oskrbel prikladno stanovanje. Temu namenu gotovo popolnoma odgovarjata poslopji gospoda Gr. Kompoša. Zlasti eno teh zunaj že gotovo, dvonadstropno, jako zvalo, bo zares glasno vabilo tujce, ne le gledati, temveč tudi se poslužiti krasnih soban in hišnih kopelij do pozne jeseni. Ako se še napravijo, kakor se namerava, naravne kopeli v bližini, bo tukajšnje poletno bivanje ugajalo še tako razvajeni gospódi, ki išče v resnici dušnega in telesnega okrepčanja in ne hrupnih veselí.

Železna Kapla. (Darovi.) Za božjo službo vneta in jako radodarna gospa p. d. Karižinja v Kapli je letos za majnikovo pobožnost, prijazni ob vznožju zelenega griča stoječi romarski cerkvi Marije v Trnju, podarila od harbaških častivrednih nun umetno izdelano kazulo, ki jo občudujeta enako lajik kakor strokovnjak. Tej podobno kazulo je darovala že lansko leto pridna kmetica p. d. Hrevelnica v Lepem. Dobrotljivost prvo imenovane gospe in hvalevredna požrtvovalnost tukaj bivajoče gospodične Kat. Jager ste omislili soho Marije v Trnju s prekrasnim plaščem, katerega lepoto more oceniti le veččak v ročnih delih. Prisrčna zahvala bodi tudi še izrečena zasebniku, g. Esterlu, izpod katerega pridnih rok, dasiravno njegov vid ni več tako bister, je romalo že veliko cerkvenega perila v cerkvene skrinje. Marija naj jim s svojo priprošnjo izprosi obilno plačilo!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Kebrov) je bilo letos tukaj ogromno, veliko več, kakor prejšnja leta. Žal, da se je ukaz okrajnega glavarstva premalo izpolnjeval; občutno škodo bodo kmetje trpeli, ko bo v prihodnjih letih v zemlji kar mrgolelo samih podjedov. Otroci „Národne šole“ so šli dvakrat kebre pobirat in so jih nabrali tri birnje in pol. Občinski urad v Velikovcu je našim otrokom za nabrane kebre izplačal 7 kron.

Št. Jurij na Vinogradih. (Umrl.) Na binokšno nedeljo popoldne se je pomikal proti farnemu pokopališču velikanski mrtvaški sprevod, kakoršnih je videti malokedaj. Starega Štefanovega očeta, gosp. Jožefa Pušla, so nesli pokopat ter truplo njegovo izročili materi zemlji. Bil je rajni stari Štefanov brat č. g. Pušla, že rajnega župnika na Dholic; ves čas goreč in zvest krščanski in slovenski mož stare domače korenine. Dosegel je starost 85 let. Ginljivo je bilo videti moža, kako je udano v voljo božjo prenašal skozi pet let v po-

stelji svojo bolezen. V slovo mu je govoril na grobu šent-jurski provizor, č. g. Poljanec, domači pevci pa so mu zapeli prav lepo dve ginljivi žalostinki. V miru počivaj, blagi Štefanov oče; bil si mož trdnega krščanskega in slovenskega prepričanja. Malo jih je, kateri bi ti bili enaki. — Ako Bog dá srečo in zdravo vreme, bode letos v našem sadunosnem kraju mnogo mošta; vina pa bo menda zrastle pri nas prav malo, četudi pravijo, da smo na — Vinogradih.

Kazaze. (Nesreča.) Po neprevidnosti je spravil 16letni Janez Navernik svojo roko v rezalnico med nože, tako da mu jo je za dlanjo skoraj popolnoma odrezalo. Ker je vsled neke bolezni tudi na nogi poškodovan, bo težko še za delo. Nesreča ne miruje nikoli!

Globasnica. (Novo društvo.) Ustanavljati društva je v občé koristno in hvalevredno opravilo, katerega so se poprijeli dandanes razni voditelji strank. Kar poedinec ne more doseči, to doseže lahko društvo, če je dobro osnovano. Smoter društvom pa je jako različen, mnogovrsten, velikokrat eden drugemu nasprotujoč. Nočem pisati razprave o društvih, ampak povedati hočem samo nekaj novega, v dokaz, 1. da so društva v resnici raznovrstna, in 2. da so nemčurske butice res bistré glavice. — Stara je že navada, dajati h godu vezila in sprejemati pri obletnicah — darila. Ker pa priprosto kmetsko ljudstvo nima časa, zmiraj gledati v koledarčke in iskati svetnike in svetnice — patrone — in ker ono nadalje predobro vé, da je boljše kaj prejeti kakor izdati, kaj popiti kakor izliti, se bode ustanovilo pri nas v Globasnici posebno društvo, ki bode sestavilo imenik patronov in patroninj vseh faranov, in ki bode podarilo vsakemu vaščanu, kedar bode obhajal svoj god (imen dan ali rojstni dan) ali kako obletnico, vezilo, obstoječo iz štiri pozlačenih brunet, pol metra prta in podobo za 10 krajcarjev. (Bruneta se dado združiti v okvir, na katerega se lahko napne prt, nanj pa se potem „nalima“ podoba.) — Društvo je gotovo vse podpore vredno, ker bode moralo že dné 18. junija dati Miciki Pajančič, ki obhaja isti dan svojo prvo 25letnico, sto pozlačenih brunet (25 × 4 = 100), 12 in pol metra platna (25 × 1/2 = 12 1/2) in podobo za 5 kron. Preskrbelo bode društvo, katerega parola je: „Heill und Sing“, tudi godbo in svečice za lampijončke; in tako upamo, da bode predvečer 17. junija zopet prav lepo razsvetljen. Ker je za dober nasvet vsak človek hvaležen, drznem se slavnemu društvu nekaj svetovati, želeč povzdigniti njegovo gmočno stanje, namreč, naj namesto pozlačenih brunet rajši daruje „štaketelne“, ki so veliko ceneji. Gospod Cirgoj je obljubil, da jih preskrbi društvu, kolikor jih bode potrebovalo. Omenjena 25letnica bode gotovo več stala kakor 101 krono. Prostovoljne prispevke v podporo društva bode radovoljno sprejemal njen bodoči načelnik, baje Parov Gustl. Društvo sprejme: plotne kole, špevte, kamenje, pisma brez podpisa, rumene potice, kakoršne so visele na binokšni pondeljek zjutraj na cerkvenem obzidju itd. Takega društva še v Ameriki nimajo! Globaški nemčurji dobijo enkrat govoto še zaslužni križec, ker se toliko trudijo za napredek in so radi tega prisiljeni žrtvovati toliko od svoje časti — da se jim že cel svet smeji.

vsi poznate, ko jo je poklical in vzbudil čast. g. Ražun; in vzbujena je nalik Vodnikove „Ilirije oživljena“ začujena vprašala:

„O vitez dobrotni,
Kaj ti me budiš,
Mi roko podaješ,
Me gori držiš.“

„Kaj bodem ti dala
Pogledam okrog . .
Izločit ne morem
Skor' svojih otrok.“

Ali izločila, spoznala jih je kljub temu pod spretnim vodstvom č. g. Ražuna, in pod ravno tako spretnim vodstvom č. g. sedanjega urednika Rozmana si je postavila krepko in zdravo podlago, katero je pozneje vedno in vsestransko razširjala. Razun tega, da je nadaljevala v vseh točkah in na celi črti program izza leta 1848.: buditi slovensko zavest, vaditi se v govoru slovenskem in slovenski pisavi, započela je tudi prav živo dopisovanje z vsemi slovenskimi in slovanskimi bogoslovji, in uvajala na ta način svoje člane v tesno medsebojno zvezo, natančno medsebojno spoznanje. Vedno in vsigdar se je glasilo njeno geslo: slavenska zveza bogoslovcev naj živi, naj procvita, naj raste.

Tako je delovala od leta 1888. in da še danes deluje v istem smislu, v to Vam je dokaz današnji dan — in da bode v tem smislu delovala tudi v prihodnje, v to so Vam vsi gg. akademiki poroki in preroki.

Skončujem svoj govor. Povedati mi je le še vzrok, ki je dovedel čast. gosp. Ražuna do tako jakega, napornega nastopa v prilog slovenski stvari v celovškem bogoslovju. Odgovor pač ni težak onemu, ki sledi s pozornim očesom delovanje tega

jeklenega moža. Gotovo ni bil drug vzrok, kakor prepričanje, vkoreninjeno globoko v njegovem slovenskem srcu. Mi smo Slovenci; od svojih pradedov smo podedovali staroslavno korotansko domovino, katero hočemo izročiti zanamcem nepokvarjeno. Zato ne bomo držali rok križema! Naprej! Na samobran! Res je sicer, da Horacij velevala: „Dulce et decorum est pro patria mori“: Sladko in častno je za domovino umreti, ali še slajše, še častneje je za domovino živeti in trpeti!

Velečastita, velecenjena gospóda! Tudi mi hočemo za domovino trpeti, tako dolgo trpeti, dokler ne bode zadnji slovenski oratar na Koroškem iz polnih prs in s polnim prepričanjem zapel pesem priljubljenega Potočnika:

„Kdor ima srce, zna za dom solze,
Za slovenske domovine raj.
Za njo rad živi, za njo hrepeni
Njo, le njo bo ljubil vekomaj.“

Smešničar.

* **Vprašanje okusa.** Umetnik: „Kako ti dopade slika moje tašče?“ — Prijatelj: „Izborno . . . zakaj pa si jo naslikal v popotni obleki?“ — Umetnik: „Takrat namreč, kedar se kam odpravljala, meni najbolj ugaja.“ . . .

* **Pred sodnijo.** Sodnik: „Ste bili že kaznovani?“ — Obtoženec: „Dà!“ — Sodnik: „Zakaj?“ — Obtoženec: „Zato, ker sem se kopal na prepovedanem prostoru.“ — Sodnik: „Ste bili poznejše še katerikrat kaznovani?“ — Obtoženec: „Ne, potem se sploh nisem več kopal.“

Prevalje. (Nesreča.) V gozdu grofa Henkl-na je ponesrečil drvar Franc Rebec. Padajoča smreka ga je zadela ravno na glavo; bil je takoj mrtev. Tudi njegov tovariš je poškodovan.

Poskušen napad na našega cesarja.

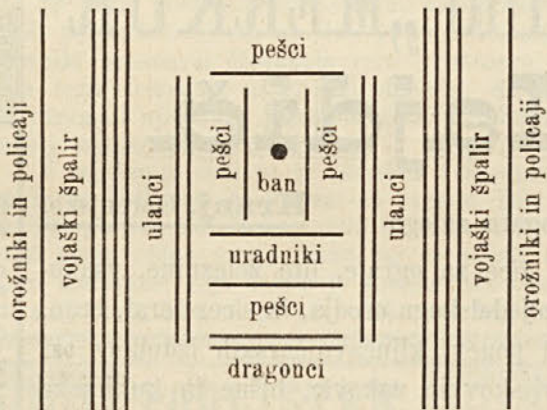
Veliko začudenje je dné 12. t. m. povsod vzbudila vest, da je neki človek s palico napal cesarjev voz, ko se je vladar peljal po Mariahilfercesti v Schönbrunn. Že iz vedenja napadevalčevega pa je bilo spoznati, da se gre tu edino le za čin blaznega človeka. Napadalec je 27letni Jakob Reich, sam se nazivlja „Jakob, sin božji“, ki je bil že dalj časa v neki norišnici. Sedaj je brez vsakega posla. Reich je že 9. t. m. poslal zborniškem predsedstvu prošnjo, naj se mu izroči potni list za Kino. Seveda tega ni dobil, vsled česar je ta s priporočenim pismom zahteval rešitev prošnje in prosil avdienco pri predsedniku Vettru. Opoldne je res prišel v njegovo pisarno in grof Vetter je takoj spoznal, s kom ima opraviti.

Popoldne ob 5. uri se je peljal cesar v spremstvu pribočnika majorja Driancourt iz dvorne palače v Schönbrunn. Na vogalu Andreasgasse je planil proti vozu ter zamahnil nanj s palico. Voznik je opazil njegov naklep ter ga večkrat udaril z bičem, nakar ga je prišla straža in odvedla na policijo. — Napadalec je že prej nekoč lazil okoli dvorne palače. Pomagali so tudi mimoidoči, ki so ga vrgli na tla in dobro obdelavali. Reich pravi, da se mu ne more nič zgoditi.

Dogodki na Hrvatskem.

Dné 9. t. m. zvečer je nastal na mestnem trgu v Zagrebu velik požar. Pogorele so velike barake. Ogenj je bil menda podložen. Množice so hotele med požarom naskočiti banovo palačo, a vojakji so to zabranili. Demonstracije se še vedno ponavljajo in je stanje vedno bolj resno. Izgredov so se bali zlasti za dan Rešnjega Telesa in so za ta dan pripravili velike varnostne odredbe; niti enega kmeta niso pustili v mesto; vse mitnice so bile z vojaštvom zasedene in okoli mesta samega je stal orožniški kordon. Razmere najbolj označuje sledeče:

Procesija se je vršila; ban je šel za procesijo in nekoliko uradnikov. Bana so stražili spredaj 10 korakov zadaj 10 korakov in ob obeh straneh vojakji z nasajenimi bajoneti; okoli teh vojakov je bil en bataljon pešcev; ob vojakih-pešcih so šli dragonci in ulanci. Procesija je šla po krajšem potu kakor drugekrat; po ulicah, po kojih je šla procesija, je stal vojaški špalir, in sicer so stali štirje vojakji drug za drugim, vsi z nasajenimi bajoneti.

V sami procesiji ni bilo nikakega meščana; tudi šola se ni udeležila. Ko se je procesija izvršila, je ban sedel v svoj voz in okrog eskadron ulancev, in v največjem diru so se spustili proti banovi palači. Po ulici, koder se je peljal ban, je bil tudi vojaški špalir. Domače vojaštvo je odstranjeno iz banske palače in mesto njih stražijo bana od sedaj mažaronski vojakji. Nikogar ne pusté do banove palače in tudi ban nikogar ne sprejme v avdienco.

Novičar.

Na Koroškem.

Razpisane so sledeče službe. Na šoli v Trdnjivasi mesto šolskega voditelja, na šoli v Svečah mesto učitelja do 4. julija. Za prvo mesto se zahteva znanje slovenščine, za drugo ne!! Mac Nevin menda misli in hoče, da v Svečah ni več Slovencev. — Na šoli v Porečah ob jezeru je razpisano mesto učitelja do dné 15. julija.

Duhovske zadeve. Hudo zbolel je č. g. Iv. Hutter, profesor veronauka in slovenščine na celovški realki. Vč. g. dekana Šim. Ineko-ta je 15. t. m. po polnoči zadel mrtvoud. Duhovni so-bratje se prosijo za oba gospoda za „memento in sacris“. — V Globasnici je izostala kn. šk. vizitacija in birma, ki je bila določena na dan 16. t. m., radi vročinske bolezni, ki razsaja po vasi.

Osebné novice. G. Jak. Kofler, šolski voditelj v Trdnjivasi, je imenovan za nadučitelja v Št. Jakobu pod Celovcem; g. Al. Ibovnik, podučitelj v Svečah, pride za začasnega šolskega voditelja na Radiše; podučiteljica Toplak je prestavljena iz Grabstanja v Krajg.

Celovško porotno sodišče. (Tatvina.) 46letni dninar J. Stoker iz Boršta je bil že 10 krat radi tatvine kaznovan. Dné 14. decembra 1902 je prišel iz ječe, v kateri je bil 8 let. Dné 5. marca l. l. so ga zopet prijeli. Ves ta čas je bil živel samo od tatvin. Dobil je zopet 8 let težke ječe. — (Nenravnost.) Radi nenravnosti je bil obsojen 62letni črevljar Fr. Šale od sv. Neže na pet mesecev ječe, 15letni črevljarski učenec Jan. Zedlacher iz Grič pa na eno leto ječe. — (Poneverjenje.) Radi poneverjenja sta bila obtožena J. Gattner in L. Bärnfeind iz Kotarč. Obravnava je trajala dva dni. Poklicanih je bilo 45 prič. Slednjega je zagovarjal odvetnik dr. Rosenfeld z Dunaja, ki je zelo ojstro prijel celovško državno pravdnitvo. Razprava se ni dognala do konca, ker se je prisednik, dež. sodn. svetovalec Morič, bil zgrudil med zadnjim odmorom nezavesten na tla. Zato so obravnavo preložili. — (Poboj.) 35letni hlapec Jan. Kelih pri p. d. Pavlu v Selah je prišel dné 19. marca t. l. radi igre v velik pretep, pri katerem je hudo poškodoval hlapca Janeza in Jurija Kelih. Dobil je 5 let težke ječe s postom vsak mesec. — (Dva tata.) 46letni Gr. Köchl iz Dvora pri Brežah je bil radi tatvine že 10 krat kaznovan. Ko je prišel zadnjikrat iz ječe, kjer je bil sedel 7 let, je zopet kradel, pomagal pa mu je 16letni J. Burgstaller. Prvi je dobil 8 let težke ječe, drugi 15 mesecev.

Drobiž. V Beljaku je dné 4. t. m. padel nek 13letni fant v Dravo. Ljudij ni bilo v bližini. Tu skoči velik pes v vodo, prime fanta za rokav in ga privleče do brega. — Pri predoru v Področici so dogradili drugi kilometer. — V Grebinju so prijeli bivšega občinskega tajnika Muršica radi poneverjenja.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi.

Ker je promet zdaj le še malenkosten, in zadruga ne more po nepotrebnem imeti delavcev, ker nadalje g. Novak ne utegne hoditi ob sredah v Velikovec, brez da zanemarja svojo trgovino, se bo prejemanje žita v Velikovec do 1. avgusta opustilo. Prvo sredo meseca avgusta pa se bo poskrbelo, da morejo gospodarji zopet dovažati tudi v Velikovec.

Kdor ima še več žita, ga pa lahko pripelje vsak čas v Sinčovas, naj bo uverjen, da se v zadrugi zadržnikom zmirom daje, kar je mogoče, v škodo své zadruga ne sme prejemati.

Živinska šol. Živinska sol se od zdaj naprej dobiva tudi v Sinčivasi; g. Novak si jo je naročil, ker so gospodarji čestokrat povpraševali po nji; kdor je potrebuje, naj si jo torej v zadrugi naroči. Gospodarji še dostikrat rabijo za živino navadno drago kuhinjsko sol, kar ni pametno, štedimo povsod in računajmo, kako se bolj po ceni dá gospodariti in štedimo, če mogoče, tudi pri soli.

Žitni promet. Žitni promet se letos mirno vrši. Došlo je od novega leta sem:

ajde	154 q,	vredno	2.579 K;
ovsa	1130 "	"	13.484 "
pšenice	216 "	"	3.300 "
rži	487 "	"	7.400 "
detelje	52 "	"	7.500 "
razni pridelki	"	"	1.592 "

vkup 35,855 K.

Kakor se zdaj že razvidi, letos ne bo več izgub in nerednosti so premagane, vzlasti po delavnosti g. trgovca A. Novaka, ki vestno in natančno nadzoruje brezplačno zadrugno delo. Zato pa zadrugnike zopet prosimo, naj našega trgovca podpirajo s kupovanjem, saj je on v položaju tekmovati z vsako drugo firmo. Zadrugniki smo res dolžni podpirati tega moža, ki je zadrugi v največjo korist; cel obstanek zadruga in njeno razcvitanje pričakujemo od njega, zato pa tudi treba nanj ozir jemati.

Gospodarske stvari.

Gnojenje sadnemu drevju. (Dalje.) Kalij tvori trden in močan les, ki je trpežen proti zmrzlini in boleznim, ob enem pa tudi daje sadju lepo dišavo ali aromo in bliskečo barvo. Nahaja se kalija v hlevskem gnoju 5-2%, v kajnitju 12%, v klorovem kaliju in žveplenokislem kaliju 50%, v kalijeve magneziji 26%, v kalijevih soleh 20 do 40%, v peruvanskem gvanu le 2%. Računali bomo torej z: klorovim kalijem, žveplenokislim kalijem, kalijevo magnezijo in kalijevimi solmi.

Vapno vpliva posebno na sadni sladkor in na tvorbo koščic in peška. V hlevskem gnoju ga je komaj 5-7%, zelo veliko v Tomaževi žlindre, največ seveda v vapnu samem. — Sadno drevje zelo po-

trebuje vapna, jabolka bolj nego hruške, pečkato drevje bolj nego drugo drevje, med vsemi pa najbolj črešnjevo drevje.

Vapno ima različne naloge: rahlja in greje težko, mrzlo zemljo, razkrajja kemičnim potom v zemlji razna gnojila, da si jih more drevo prilastiti, na drugi strani pa zopet zamorjujejo razne škodljive snovi in rastline v zemlji. Za težak in mrzel svet se bolj priporoča žgano, gašeno vapno, drugače pa je bolj umetno surovo zmleto vapno. Ker ima Tomaževa moka zelo veliko vapna v sebi, more večji del nadomeščati vsak drug pridevek vapna. Čudno se mora zdeti gospodarju, da smo šli v do-sedanem pomenku tako prezirljivo mimo zlate jame kmetove, mimo hlevskega gnoja in gnojnice; vsa čast tem rečem, toda za sadno drevje niso te si-cer tako izvrstne snovi posebno pripravne, ker imajo imenovanih snovij od sile malo v sebi in poleg tega še v zelo nepripravnem razmerju med seboj.

Glavno vrednost ima hlevski gnoj za sadno drevje še zato, ker mrzlo težko zemljo rahlja, greje in jo dela lažjo; veliko manj pomena ima za prehranitev drevja in se dá rabiti v ta namen s pridom le bolj pri mladem visokodebelnim drevju. Sadni vrt v obsegu 10 arov ali 1000 m² bi morali, ako bi mu hoteli dati n. pr. potrebnega kalija, zagnojiti z dobrimi 40 meterskimi stoti hlevskega gnoja, a s tem bi mu še ne dali dovolj drugih potrebnih snovij, ki jih je v hlevskem gnoju kaj malo. Gnoj-nica je za gnojenje sadnega drevja že bolj pripravna, ker je tekoča, posebno, ako ji pridenemo lesnega pepela ali Tomaževe žlindre. Kompostno zemljo rabimo s pridom pri vsakem sadnem drevju, ker zboljšuje zemljo.

Kot gnojila za sadno drevje bomo torej je-mali: 1. čilski solitar (za dušik), 2. Tomažovo žlindro (za fosforno kislino in vapno), 3. klorov kalij in 4. za zelo težko zemljo, v katerej morda ni skoro nič vapna, bomo vzeli morebiti še nekoliko vapna kot takega.

Kako je treba gnojiti sadnemu drevju?

Potrebščino sadnih dreves na redilnih snoveh, določimo najlažje po velikosti njegove zemeljske ploščine v kvadratnih metrih, pri tem pa moramo opomniti, da je krivo splošno mnenje, po katerem segajo korenine tako daleč okoli, kakor veje. Da to ne more biti prav, se razvidi že iz tega, ker drevesne krone mladega drevja vsako leto prire-zujemo, dočim korenine veselo rastejo naprej. Ali recimo, da je svet zelo uboren; v takem svetu po-ganjajo korenine odrastke, na vse strani, da je kaj, da se morejo preživeti; veje in mladike jim niso v stanu biti kos. Pri poskusih so našli večkrat koreninski premer ravno še enkrat od kronskega premera. (Konec sledi.)

Sprejem v Marijanišče.

Fantje, ki želé biti sprejeti v deško seme-nišče „Marianum“, naj pošljejo svoje prošnje skrajno do 16. julija marijaniškemu vodstvu, ter se naj do tedaj predstavijo osebno. Prošnje naj bodo adresovane na knezoškofjski ordinarijat v Celovcu. K proš-nji je treba sledečih prilog:

1. Krstni list.
2. Zadnje šolsko spričevalo.
3. Zdravnikovo spričevalo, da je prosilec zdrav.
4. Spričevalo, da ima stavljene ošpice.
5. Izjava očetova ali varuhova, da bodo v fantu podpirali duhovski poklic, ter plačevali letnih 300 kron za oskrbovanje.
6. Kdor želi, da se mu ta donesek zniža, naj priloži izkaz o svojem premoženju, ter se naj izjavi, koliko more plačati. Vsprejemna komisija bode potem določila, koliko ima vsakteri plačati. Gojenci, ki se hočejo učiti godbe, imajo na mesec še povrh plačati 2 do 4 krone; kot donesek za marijansko knjižnico je plačati na leto 2 kroni.

Fantje, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo popred napraviti sprejemno skušnjo na javni gimnaziji. V Celovcu se bodo fantje zapisovali za to-le skušnjo 14. in 15. julija, skušnja pa bo 15. in 16. julija, in se začinja ob 9. uri zjutraj.

Za sprejem v Marijanišče stavijo se sledeči pogoji:

1. Po naročilu sv. Tridentinskega zbora mora biti prosilec zakonskega rodu. Nezakonski se ne sprejme noben.
2. Mora biti ali na Koroškem rojen, ali tú imeti domovinsko pravico. Zadostuje tudi, če prebivajo stariši v krški škofiji.
3. Za prvi gimnazijski razred mora biti prosilec star od 10 do 13 let.
4. Mora biti popolnoma zdrav. V prvi vrsti morajo biti zdrave prsi, pljuča, ušesa, oči in mora prosilec znati gladko govoriti.
5. Mora biti prosilec nepokvarjen, pobožen in zmožen za uk.
6. Mora biti volje, postati duhovnik in kot tak služiti v krški škofiji.
7. Kdor je sprejet, je dolžen podvreči se v vseh rečéh Marijaniškim pravilom in hišnemu redu.
8. Vsprejeti naj prinesejo s seboj v zavod: a) dve obleki, obsegajoči klobuk, kravato, telovnik,

hlače, sukno in vsaj dva para obuvale. Obleka mora biti temna; b) pet srajc in spodnjih hlač, šest parov nogavic, šest žepnih rut, dva para prtičev, vsaj tri serviete, namizno orodje: žlico, nož in vilice, in vsaj tri obrisalke in ene hlače za kopanje.

V Celovcu, dne 1. junija 1903.

Marijaniško vodstvo.

Slovinci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

Vabila.

I. koroško tamburaško društvo »Bisernica« v Celovcu priredi v nedeljo dne 28. junija 1903 v gostilni »pri zlatem studencu«, Lidmanskijeve ulice, v sobi slovenskega kluba »koncert«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 50 vinarjev. Vhod v sobo iz dvorišča. K obilni udeležbi najljubneje vabi vse Slovence in Slovenke odbor.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu, reg. zadruga z neomejeno zavezo, bo imelo svoj letni občni zbor v četrtek dne 25. junija t. l. dopoldne v svoji pisarni, Paulitschgasse 7, v Celovcu. Dnevni red: Poročilo o poslovanju in predlaga računa za leto 1902. *Načelnikstvo.*

Loterijske številke od 13. junija 1903.

Linc 54 31 80 33 81

Trst 39 84 54 6 87

NAZNANILA.

Dve lepi, novi sobi,

z opravo ali tudi brez nje, ima za poletne mesece oddati **Matija Prosekar v Kotmarivasi** v novi hiši, kjer je nastanjena tudi c. k. žandarmerija.

1 ha 33 a 52 m² gozda

obstoječega iz smrek, mecesnov, borovja, bukev in tako dalje, se bo

dne 5. julija t. l. ob 2. uri popoldne licitirano prodalo v **Št. Lipšu pri Rajneku**, pošta Pischeldorf na Koroškem.

Več poizvedeti je pri župnijskem uradu v **Št. Lipšu pri Rajneku**, p. Pischeldorf.

Slovinci pozor!

Gostilničar

B. Puschl-nov naslednik J. Wretschinig
v Celovcu (šolska ulica)

priporoča p. n. občinstvu svojo gostilno, v kateri toči izvrstno pivo, raznovrstna naravna vina, ter postreže vsaki čas z mrzlimi in toplimi jedili, kakor tudi s sobami za prenočišča po nizki ceni.

Na razpolago je tudi več slovenskih časopisov.

Kuharica

za župnišče se takoj sprejme. Kje, pové upravnikištvo Mir-a.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem otvoril svojo

trgovino z usnjem

v Celovcu, na Novem trgu števil. 4, poleg gostilne »zum Kleeblatt« (poprej Petschounig)

in se vsakemu nudi prilika, pri meni sedaj blago dobro in ceno kupovati.

Prosim torej, da vsakdo svojo potreščino na usnji pri meni oskrbeti blagovoli, ter sme biti zagotovljen najcenejše postrežbe.

Z vsem spoštovanjem

A. Mehur,

trgovec z usnjem v Celovcu.

Slovinci! Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Stanje hranilnih vlog:
16 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 370.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje

po 4%

ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vlož. nih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča **po 4³/₄% na leto.** Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno **5%** izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati **na leto 6%** izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer **po 4¹/₂% do 5%**.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

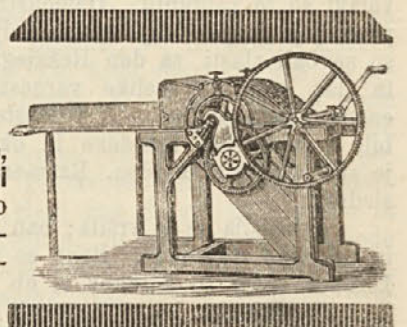
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse števil. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastonj!

Trgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič.

Celje, Štajersko.

priporoča svojo bogato zalogo

Kranj, Gorenjsko.

najboljšega železa in jekla, ploščevine, žice, žice za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja, in sicer: oral, bran, motik, srpov, grabelj in strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakovic, hišne in kuhinjske posode, tehtnic, sesalk, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin, ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd. itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov, lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Posebno opozarja poljedelce k sezoni na svoje izborne travne kose z znamko „**Ciril in Metod**“, koje imam jaz edini v zalogi, patentovane kosirje, kakor tudi svetovnoznane bergamaške, francoske, bavarske, tirolske in kemične osle.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.

Štedilno milo z znamko „jelen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in zajamčeno čisto.

Na prodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na gorenjo varstveno znamko.